

NR.1 1966

TĀHEKE

illustreerinud H. SAMPU

MÄLETAD, DETSEMBRI „TÄHEKESES“ OLID NENDE LASTE NIMED, KES KIRJANDUSVÕISTLUSEL PREEMIAID SAID. SIIN AGA AVALDAME MÕNED PAREMAD TOOD.

Minu tädi Reeli on geoloog. Ta käis koos teiste geoloogidega Koola poolsaarel ja rääkis pärast mulle, kuidas nad seal rändasid, otsisid kive ja õppisid neid tundma. Ka näitas tädi mulle neid kive, mis ta oli kaugelt kaasa toonud. Mina ei tahtnud tädi Reelist maha jääda, siis hakkasimegi sõbratariga geologe mängima. Meie käisime Tiku kalju all ja saime savi ning külmaliiva kihte. Pugesime ka vanaisa vanasse keldrisse. Seal oli vanu pudeleid, pastlaid ja muud kolu. Aga mõisahärra maja varemetest leidsime roostetanud mööga. Selle andsime poistele. Kui ma ükskord suureks saan, siis õpin päris geoloogiks.

KAJA KÕIV,
Põlva raj. Kiidjärve Algkooli IV klassi õpilane

Mõtlen, et suur olla on ikka parem kui väike. Mulle meeldib väga kinos käia, kuid paljud filmid on väikestele keelatud. Teatrisse tahaksin ka meeleldi minna, kuid etendused toimuvad enamasti õhtul, siis jälle lapsed ei tohi minna. Lastele teatrietendusi on aga väga vähe ja juba nähtut ei taha ka mitu korda vaadata. Kui ikka oled suur, siis võid minna ükskõik millal välja ja vaadata just seda, mis sind huvitab. Tahan ruttu kasvada.

AITA KALME,
N. V. Gogoli nim.
Tallinna 21. Keskkooli III-c klassi õpilane

KUI MA ÜKSKORD SUUREKS SAAN, LUULETAJAKS HAKKAN MA. LASTELE SIIS KIRJUTAN VARSSE HASTI LÖBUSAIID.

KIRJUTAN MA MEIE MAAST, SELLEST, KUIDAS ELAVAD INIMESED SIIN JA SEAL, KOGU SUURE ILMA PEAL.

KIRJUTAN KA LOODUSEST, SUURTEST LAINTEVOOGUDEST. KUTSUST, KIISUST VÄIKESEST, KUUST JA TÕUSVAST PÄIKESEST.

LAULE LOON MA JULGETEST, NEIST, KES SÕITSID KOSMOSES. NEIST, KES PIDID RELVAGA KAITSMA MEIE KODUMAAD.

KUI MA ÜKSKORD SUUREKS SAAN, SELLEST KÕIGEST KIRJUTAN. NÕNDA NAGU JUHAN SMUUL, VAARANDI JA TUULIKUD.

VIIVE KÜTT,
Tallinna 45. Keskkooli õpilane

Olen nelja-aastane. Tunnen kõiki tähti. Oskan ka kirjutada, kui ema aitab. „Täheke“ on minu sõber. Lõikas „Tähekesest“ ise traktori välja. Isa ainult aitas kokku liimida. Mulle meeldib traktoriga mängida, aga ma ei taha saada traktoristiks. Kui suureks kasvan, tahan saada loomaarstiks. Meie sovhoosil on suur valge notsude laut. Käin neid seal vaatamas. Kui põrsad minu juurde ei tule, siis on nad haiged.

4-aastane ULLARI OTS
Rapla raj. Varbola sovhoosist

KUI MA ÜKSKORD

Käin küll alles kolmandas klassis, aga mul on suur huvi loomade vastu. Iseäranis siis, kui nad haigeks jäävad. Neil kordadel hakkab alati arstiks.

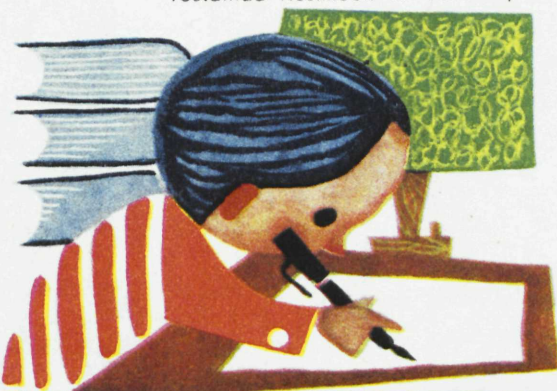
Ükskord olid küülikud väga haiged. Ema arvas, et surevad ära. Mina aga proovisin siiski neile rohtu anda. Läksin apteeki ja ostsin tablette, andsin tervelt ja lahustasin ka vees. Kaks küülikut surid, teised aga said terveks.

Kord juhtus kanaga õnnetus. Lehm astus jala peale. Temaga nägin ma palju vaeva. Olin kuulnud, et jalg tuleb panna puupilbaste vahele. Nii ma tegingi. Kui kana niiviisi teiste juurde läks, hakkasid kaaslased teda togima. Kana jäi veel haigemaks. Siis võtsin ta sülle ja valasin haigete kohtade peale rivanooli. Ema valab mulle ka, kui mul kuskil haav on. Söötsin kana ja hoolitsesin tema eest mitu päeva. Varsti tibu paranes ja nüüd muneb suuri mune.

Olen aidanud emal ka notsudele rohtu anda. Söögiisu tõstmiseks annan neile kalamaksaõli ja vitamiine. Armastan väga loomi ja tahan neid kangesti ravida. Sellepärast ei jõua ma kuidagi ära oodata, milal suureks kasvan, et saaksin keskkooli lõpetada ja minna loomaarstiks õppima.

EVE VILGATS,

Tõstamaa Keskkooli III klassi õpilane

Kui ma suureks saan, siis õpin küberneetikuks. Küberneetika on väga huvitav. Küberneetikud ju mõtlevad välja ja loovad masinaid.

Minu isa on keemiatehnoloog. Ta teeb bensiini, formaliini, liimi ja fenoole. See on ka huvitav, kuid küberneetika on huvitavam. Isa tegeleb vahel ka küberneetikaga. Tal on valguse tank. Kui valgustada tema fotoelementidest tehtud silmi, siis tank pöörab sinna, kus valgust rohkem. Isal on veel kass, mis vile peale silmad suleb.

Kõik ametid on head ja huvitavad, kuid ma hakkam ikkagi küberneetikuks.

ALEKSANDER LIVSITS,

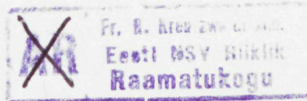
Kiviõli 1. Keskkooli III-a klassi õpilane

Praegu olen küll alles väike mees, kuid unistused on mul suured. Taham saada bussijuhi. Kui ma

juba kord suur olen ning juhiloa on taskus, siis tõusen igal hommikul palju varem kui praegu. Lähen autokuuri, vaatan bussi üle. Siis istun bussi ja sõidan peatusse. Võtan inimesed peale, viin nad sinna, kuhu neil on vaja minna. Ja kõigi sõitjate vastu olen lahke. Kord sõitsin emaga tädile külla ja bussis oli ka üks vanainimene. Ta tahtis maha minna kohas, kus polnud peatust. Aga bussijuht ei lubanud ja ütles talle veel pahasti. Mina küll nii ei tee, kui suur olen. Mina luban igal vanainimesel just seal maha minna, kus ta soovib.

JAAK KIRSPU,

Paide Keskkooli III-a klassi õpilane

Väikesena tahtsin saada baleriiniks. Aga sellest ei tulnud midagi välja, olen väga puine. Balletti vaatan aga suure huviga. Nüüd otsustasin, et minust peab saama õpetaja. Vabal ajal mängin sageli kooli. Võtan vihiku, tõmban jooned ja ruudud ning kirjutan oma õpilaste nimed. See on päevik, kuhu panen hindeid. Teen ka mänguvihikuid. Vihikutesse kirjutan ise. Teen vigu, siis parandan punase pliiatsiga vead ja panen hinde. Loen jutukesi – vigadega ja vigadeta – ning hindan. Mõne ulakuse eest kirjutan ka märkuse. Siis on kuri karjas! Mulle meeldib olla õpetaja.

KERSTI DAMMERT,

Harju raj. Joaveski Algkooli III klassi õpilane

Mina tahan saada inseneriks. Masinad huvitavad mind väga. Ma oskan juba mootorratast juhtida ja natuke parandada ka. Tahan ehitada sellise auto, mis sõidab 500 km tunnis ja võib sama kiirusega lennata vee all ja peal. Ma loodan, et teiegi sõidate kord minu tehtud autol.

NEEME BRUS,

Rapla raj. Pajaka Algkooli II klassi õpilane

SUUREKS SAAN...

RONG

HELJO MÄND

RUTTAB RONG,
RUTTAB RONG,
TEE NII TUTTAV,
TUTTAV ON.
VARSTI SILD
JA SIIS ON MÄED,
SAMA PILT
ON IGA PÆEV.
IKKA JAAM
JA AAS
JA LUHT,
PUHATA
EI LASE JUHT.
AHIB RONG,
PUHH-PUHH-PUHH,
PORR-PORR-PORR!"
MIDAGI EI JUHTU TEEL.
EEMAL EES
ON SEMAFOR
NÄITAKS TALLE OIGE KEELT?
AGA SEE
ON ULBE VEND
PIKKA NINA VASTU TEEBI!
RUTTAB RONG,
RUTTAB RONG,
TEE NII TUTTAV,
TUTTAV ON.

IKKA TUJU TAL
PAHA TUJU TAL
VALGE PILV
ON TAEVA ALL!
MUSTA SUITSU
PAHVIB RONG,
VALGET PILVE
PUHUB RONG.
AGA TUUL
NEID PAHVAKAID
KEERUTAB JA VENITAB.
SENI TA
NEID VENITAB.
KUNI PIKA TROSSI SAAB.
KEERAB TROSSI
UMBER MÄE,
AGA SEISMA
RONG EI JÄÄ,
AHIB RONG,
PUHIB RONG.
"OH, KUI RASKE
SÕITA ON!"
VENIB TROSS
KUI KUMMIPÄEL,
TIRIB RONG:
TAL RAUDNE KÄEL.
ÄKKI – PLAKSI!
JA MAUHH!
JA SOSSI!...
LÄKSKI KATKI
SUITSUTROSS!
JÄLLE RONGIL
KÕBUS SAMM.
SÕITAGI
ON LÕBUSAM.

Kui tüdrukud kahekesi tagasi jõudsid, polnud koolimaja ümber enam ühtegi hinge. Nad jooksid sisse – koridor oli samuti tühi. Nad peatusid kohmetult.

„Soo,“ kurtis Ulvi, „hilinesime tundi! Teised võivad homme nukuteatrisse minna, meid võib-olla ei võetagi kaasa.“

Liis pidas hetke aru. Siis vahtis ette, taha, koguni lakke ja aknast välja.

„Tead, mis, sosistas ta, „keegi ei näe. Peidame end selleks tunniks puuri-

Vali korrapidaja

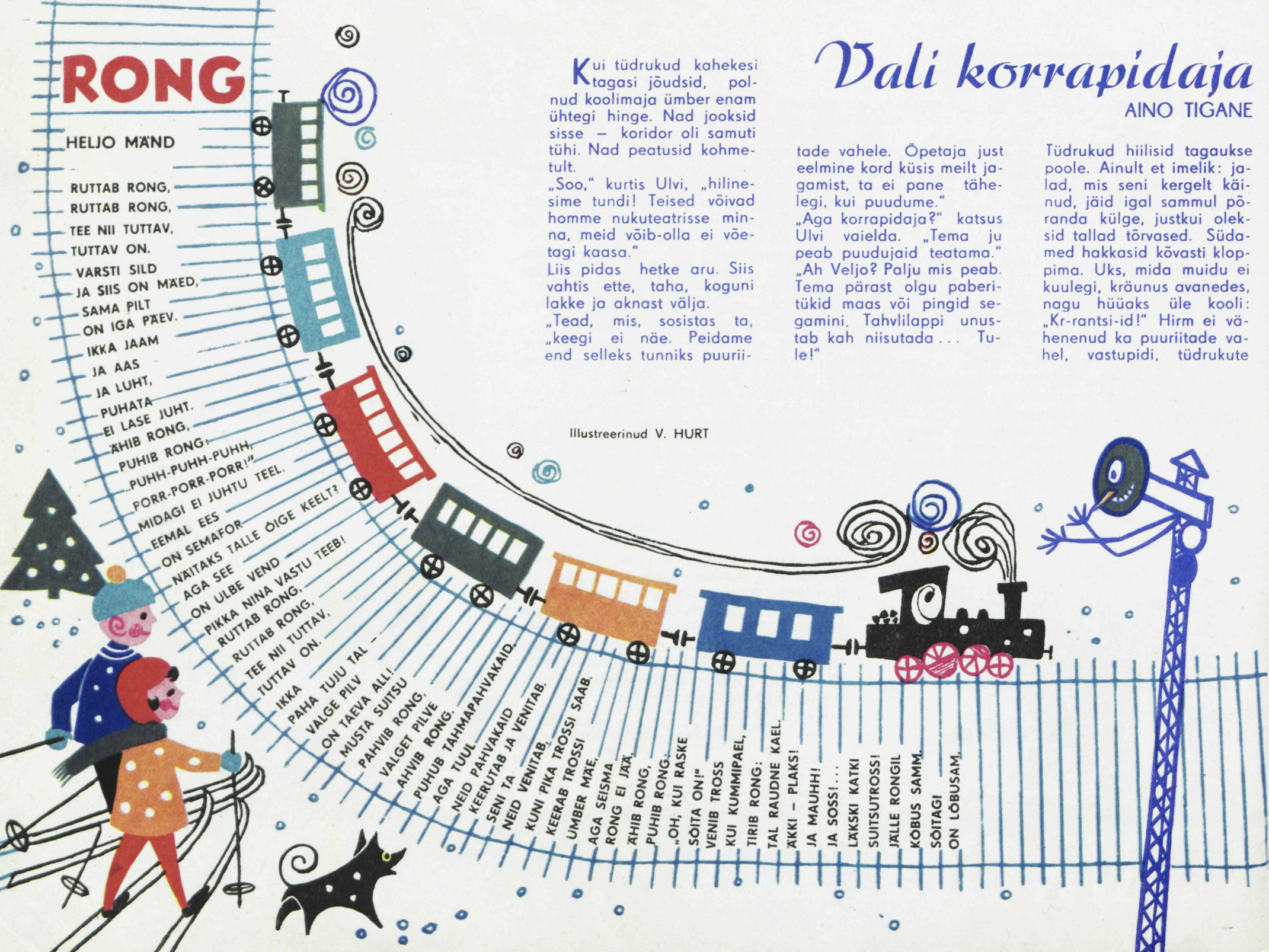
AINO TIGANE

tade vahele. Õpetaja just eelmine kord küsis meilt jagamist, ta ei pane tähelegi, kui puudume.“

„Aga korrapidaja?“ katsus Ulvi vaielda. „Tema ju peab puudujaid teatama.“ „Ah Veljo? Palju mis peab. Tema pärast olgu paberitükid maas või pingid segamini. Tahvilappi unustab kah niisutada... Tule!“

Tüdrukud hiilisid tagaukse poole. Ainult et imelik: jalgad, mis seni kergelt käinud, jäid igal sammul põranda külge, justkui oleksid tallad tõrvased. Südamed hakkasid kõvasti klop-pima. Uks, mida muidu ei kuulegi, kräunus avanedes, nagu hüüaks üle kooli: „Kr-rantsi-id!“ Hirm ei vähenenud ka puuriitade vahel, vastupidi, tüdrukute

Illustreerinud V. HURT

otsmikele tõusis külm higi, kurgus pigistas.

Minuti tummalt peidus seisnud, ahmas Liis õhku nagu alati, kui talle äkki mõni asi meenus:

„Oih – Veljo oli eile korrapidaja! Täna on Maia. Ja tema ei jäta kunagi puudujaid nimetamata. Nõnda vali, et kohe vastik.“

„Vastik jah!“ sai Ulvi jälle sõna suust. „Maia tõttu peame ikkagi klassi minema.“

Nüüd oli imelik see, et enam ei kleepunud jalad põranda külge ega kloppinud südamed nii koledasti. Üksnes silmad olid tüdrukutel harilikust suuremad, kui nad end klassi poetasid ning õpetajale otsa vaatasid. Too aga ainult noogutas:

„Maia ütles juba, et läksite teatriraha tooma, ja hilinete.“ Õpetaja alles korjas seda lastelt kokku, tund polnudki veel päriselt alanud.

Tüdrukud ruttasid kohtadele. Pingis sirutas Ulvi käed välja ja pani eesistuvale Maiale tasahilju õlgadele.

„Mis on?“ pööras Maia pead.

„Ei midagi,“ naeratas Ulvi. Kuid tõeliselt tahtis ta oma heameeles seda valju korrapidajat pisut puudutada. Õrnalt, väga õrnalt.

Valgusfooris süttib punane tuli ja väikese lahtise sõiduauto juht surub jala piduripedaalile. Tema taha koguneb varsti terve kolonn sõidukeid: jalgrattaid, tükkerattaid, autosid. Kõiki neid juhivad lapsed. Väikesed sõitjad jälgivad hoolega siia-sinna kinnitatud liiklusmärke. Lille-

peenra kõrval ei tohi peatuda – nad ei peatu. Purskkaevu juures nõuab märk „Jalakäijad“ ettevootust, ja nad vaatavad ette. Muidu kostab viletirin ja liikluspolitseiniku vormis poiss tuleb eksijatelt aru pärima. Niimoodi mängivad ungari lapsed ühes Budapesti pargis. See on huvitav mäng ja kasulik ka. Mängides saavad ju reeglid, kuidas tänaval liikuda, kõige paremini selgeks.

TUUT-TUUT!

REBANE UPUTAB KANNU

ALEKSEI
TOLSTOI

Rebane tuli külasse ja sattus ühte majja, kus kedagi kodus ei olnud. Rebane leidis sealt koorekannu. Kann oli kõrge kaelaga. Raske oli sealt koort kätte saada. Siis pistis rebane pea kannu ja hakkas koort limpsima.

Äkki tuli perenaine. Rebane jooksis koos kannuga välja ega saanud sellest kuidagi oma pead kätte. Nii ta siis jooksis ja jooksis, kuni jõudis jõe äärde ja hakkas rääkima:

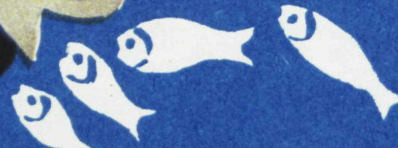
„Kannuke, kulla vennas, aitab naljast, lase mind lahti!...“

Kuid kann jäi ikka pähe. Nüüd hüüdis rebane vihaselt:

„Hea küll, ma külmetan koore jääaugus ära ja siis sa lähed puruks!“

Läski rebane jääaugu juurde ja pistis sellesse pea koos kannuga.

Kann oli suur ja raske, vajus kiiresti põhja. Aga koos temaga uppus ka rebane ära.

Illustreerinud E. PIKK

JÜRI RANT

Jänesejäljed

Kui Sääre Siina esmaspäeva hommikul Laanemetsa Algkooli riietusruumi jõudis, oli tal suur uudis kaasas.

„Teate, mis ma nägin? Lastesõime aias olid jänesejäljed.“

Niisuguses uudises ei ole midagi head, liiatigi kui kolhoosi uue lastesõime aias kasvab viis noort õunapuud, kõik Laanemetsa õpilaste istutatud.

„Tuleb püssimeestele rääkida,“ ütles nudi peaga Antu.

„Tuleb aeda koerad lasta,“ arvas Siina.

„Kõigepealt tuleb ikka vaatama minna,“ jäi Peeter rahulikuks. „Kutsume Tiidu kaasa.“

Pärast tunde seadsid siis teise klassi oktoobrilapsed suusaninad kolhoosikeskuse poole. Pioneer Tiit sõitis kõige ees. Siina oli õigust kõnelnud: tööpoolest läksid jänesejäljed põiki läbi noore aia. Ja ennäe kurjavaimu! Ühe puukese küljest oli see pikk-kõrv jõudnud koortki proovida.

„Kust ta küll sisse sai?“ imestas Antu. „Kas keegi jättis värava lahti?“

Heal suusamehel on väike asi ümber aia kihutada. Minuti pärast jõudis Peeter tagasi. „Värav on kinni,“ teatas ta. „See jänas hoopis hüppas üle aia.“

Näe nüüd talvevigureid! Jaanuarituisud olid aia põhjapoolsesse serva kuhjanud suured lumehanged. Sealtkaudu jäljed õunapuude juurde tulidki.

Seitse oktoobrilast ronisid hangeharjale.

„Kui ekskavaator lume ära kaevaks, siis küll jänased aeda ei saaks,“ arvas Antu.

„Kui buldooser siia tee sisse lükkaks, ei nad siis ka tuleks,“ kinnitas Peeter.

Suur poiss Tiit vaatas ootavalt tüdrukutele.

Nemad ei olnud veel sõnagi lausunud. „Mina aitasin isal kodus kuuseokstega õunapuud kinni siduda,“ ütles Siina. „Kas siin ei või siis nii teha?“

Muidugi võis. See oli kõige lihtsam lahendus. Kus kuuseoksad kaitseks, sinna jänesed ei kipu. Nad kardavad ju okast ninna torgata. Kuuseoksad toodi alt heinamaavõsast. Mis see suusatajate käes on! Nemad sisse ei vaju.

Tiit muretses nõõripuntra ja varsti olid viiel noorel õunapuul rohelised kasukad seljas.

„Nüüd tuleb veel lumi ümberringi kinni tallata. Siis ei saa hiired-rotid ligi,“ ütles Siina, kes oli seda tarkust isalt kuulnud. Ja Peeter, kes oli kängesti kamandada armastas, lisas ruttu:

„Igaühele üks puu. Läks lahti!“

„Tümp-tümp-tümp,“ madistas nudi peaga Antu ümber õunapuu. „Tümp-tümp-tümp,“

madistas Peeter. Neil oli väga lõbus. Aga Siina ja Linda ja Ruuta võtsid käest kinni, pööratasid jalgu vastu maad ning laulsid:

„Kes aias, kes aias?“

Mesilane aias.

Mis nimi, mis nimi?“

Kuldrenett ta nimi.“

Neil oli veel lõbusam.

15 **ARNE JÖGAR** viihta

Kuhu Tiit viib viisteist vihta?
Sammub sauna vist?
Vihub tulist turja, pihta.
Oi! Saab vihtlemist! . . .

Kus veel kuulnud sellist selli!
Kes küll tarvitab
viisteist vihta saunaleilis?!
Keda narritab? . . .

Ennäe, kuhukanti tüürib!
Mehel metsa tee!
Ei seal keegi ennast küüri . . .
Mis me Tiit siis teeb?

Tema teab!
Need vihad pole
vihtlemiseks tal.
Talvel toita Tiidu hooleks
kitsed metsa all!

Petrogradi, Lenini juurde Smolnõisse tuli grupp talupoegade saadikuid Kostroma kubermangust. Need olid poolkasukates maamehed, viisud jalas, läkiläkid peas, leivakotid üle õla.

Neil päevil oli Smolnõi inimestest tulvil. Siin oli töölisi ja talupoegi, soldateid, punakaartlasi, madruseid. Smolnõi sumises inimehültest nagu suur mesilastaru. Kostroma talupojad kõndisid mööda koridore ja vaatasid ringi, otsides Vladimir Iljitš Leninit.

Samal hetkel tuli Vladimir Iljitš neile vastu.

Talupojad pöördusid tema poole:

„Kallis inimene, ütle, kus siin see ülemus on?”

„Kes, kes?” küsis Lenin vastu.

„Ülemus,” kordasid talupojad. „See, kes praegu Venemaad valitseb.”

„Ah ülemus,” muigas Lenin ja vaatas ringi. „Ülemus on seal!”

Ja ta viipas kusagile nende selja taha, naeratas kavalalt ning läks edasi.

Talupojad pöörasid ümber ja nägid, et koridoris seisab grupp töölisi. Nende kõrval olid soldatid ja nad kõik vaidlesid millegi üle. Neist veidi eemal oli rühm talupoegi. Need olid samuti poolkasukates, viiskudes ja läkiläkides, leivakotid üle õla. Vist ka saadikud. Kostromaalased silmitsesid töölisi, siis soldateid ja niisamasuguseid talupoegi nagu nad ise.

„Eh, mis ülemused need ka on!” ei taibanud nad. „Paistab, et see habemega mees eksis.”

ÜLEMUS

SERGEI ALEKSEJEV

„Keda te otsite, taadid?” kuulsid talupojad äkki. Tööliste hulgast eraldus üks noormees. „Te olete siin vist esimest korda?”

„Esimest korda jah. Kulla mees, juhata meid Lenini juurde.”

„Lenini juurde?”

„Jah, Vladimir Iljitši enda juurde.”

Noormees vaatas talupoegadele otsa.

„Seltsimees Lenin ju alles rääkis teiega!”

Talupojad jahmusid.

„Kes? Kas see habemega mees?”

„Seesama,” vastas noormees.

Talupojad jutustasid oma kõnelusest Vladimir Iljitšiga. Tööline puhkes naerma.

„Tähendab te otsite ülemust? Seda, kes praegu Venemaad valitseb? Siis,” ütles noormees mõttlikult, „vastas Lenin teile õigesti. Aga kui tahate Leniniga kokku saada, minge kolmandale korrusele.” Talupojad upitasid oma leivakotid õlale ja läksid.

„On see alles lugu,” sõnas üks. „Siin on midagi liimist lahti.”

„Imelik asi jah,” nõustus teine.

Nad vaatasid kolmanda, oma kõige vanema kaaslane poole.

Viimane vaikus mõttlikult. Ta otsaesist katsid kortsud kui künnivaod.

„Kuidas sellest aru saada, Afanassi Danilovitš?”

„Kuidas öeldi, nii tulebki aru saada!” vastas vanamees ja naeratas.

Talupojad jõudsid kolmandale korrusele ja astusid Lenini kabineti eesruumi.

„Keda te soovite?” küsis sekretär.

„Leninit.”

„Keda ma teatan?”

Vanamees vaatas oma kaaslastele otsa, kõhatas tähtsalt, silus siis pihuga üle vurrude ja sõnas:

„Ütle, et ülemused tulid! Need, kes praegu Venemaad valitsevad.”

MIKS JUST OKTOOBRI LAPS?

Aastas on kaksteist kuud. Kõik nad on millegi poolest tähtsad. Juulis on Nõukogude Eesti sünnipäev. Septembris kooliaasta algus. Märtsis naistepäev. Detsembris nääri-õhtu. Nii leidub iga kuu jaoks meeldejäävaid päevi.

Aga kõige tähtsam kuu on oktoober. Sellel kuul oli revolutsioon. Petrogradi töölised võtsid tööriistade asemel kätte püssid. Ja läksid tsaari kukutama. Tsaar, mõisnikud ja teised rahamehed aetigi minema. See ei läinud lihtsalt. Olid võitlused, oli langenuid ja haavatuid. Sest tsaari kaitsesid talle sõnakuulelikud ohvitserid.

Need, kes 1917. aasta oktoobrikuul

tsaari minema kihutasid, olid väga vaprad inimesed. Nad ei kartnud võitlusse minna. Nad ei kartnud kuule ja mürske, mis surma toovad. Neid vapraid nimetati revolutsioonärideks.

Teid aga hüütakse oktoobrilasteks. Te nagu oleksite oktoobrikuus võitlusse läinud revolutsionäride pojad ja tütreid. Selle nime andis teile kogu rahvas. Oktoobrivõidu mälestuseks kannate te oktoobrilaste nime.

See on väga suur aunimi. Sellepärast peab iga oktoobrilaps olema väga tubli. Ta ei tohi oma nimele häbi teha. Nii nagu ei teinud oktoobripäevil revolutsionäri nimele häbi ükski tööline-võitleja.

Illustreerinud A. VENDER

MATI JA MANTEL

OLIVIA SAAR

„Tere, Mati! Kuhu sa tormad? Ja miks sul mantlit seljas pole?“ küsis naabrionu, kui nägi, et Mati, mantel aasapidi näpu otsas, koduteed silkab.

„Mul... mul on palav. Näete, pea on kohe märg, nii palav on!“

„Pea on sellepärast märg, et sa niimoodi jooksed,“ ütles onu ja

tahtis kuulda, kas Mati enam korraliku koolipoisi kombel käia ei oska.

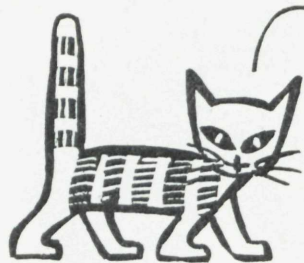
„Oskan küll, aga...“

Alles nüüd märkas onu, miks Mati täna mantlita koju jookseb – Mati rinnataskul säras väike viisnurkne täheke. Mati oli oktoobrilaps. Seda

pidid ometi kõik teadma ja nägema!

„Soovin sulle õnne, Mati!“ ütles naabrionu ja surus oma suure käega Mati kätt.

Mati meelest oli see üks mehine käesurumine. Aga mantlit Mati siiski selga ei pannud. Oma hoo-vist tahtis ta tingimata mantlita läbi minna.

HELJU RAMMO

Ilus kink

Pärast näärivaheaega pani õpetaja Oti ja Jüri ühte pinki istuma. Nõnda said neist pinginaabrid. Ja kohe esimese koolipäeva lõpul ütles Ott: „Me oleme nüüd nagu vennad ja peame teineteisest lugu pidama.“ „Kuidas?!“ imestas Jüri. „Kas me siis kakleme?“ „Ei, seda mitte, aga peaksite teineteisest veel rohkem lugu pidama ja teineteisele mingi üllatuse valmistama,“ seletas Ott. „Näiteks sina kingiksid mulle midagi ja mina sulle. Ja väga kena oleks, kui teeksite seda juba täna.“ Jüri jäi mõtlema. Siis avas ta kohmitsedes ranitsa ja võttis välja pinali. Tõmbas pinali lahti ja ulatas sealt Otile oma uue, pärlmutriga kaunistatud pliiatsiteritaja. „Võta, kingin selle sulle! Eks ole ilus?“ „On küll ilus,“ kiitis Ott ja pistis pliiatsiteritaja tasku. Seejärel jäi Jüri Oti kingitust ootama. „Minu kingitus tuleb ka kohe,“ ütles Ott. „Ainult see

ei ole mul praegu kaasas. Aga sa, Jüri, tule minuga ühes koju ja seal ma annan sulle kingi kätte.“

„Mis asi see on?“ päris Jüri.

„Lähme meile, siis näed!“ vastas Ott. Ja poisid pistid jooksma. Varsti jõudsid nad Oti kõrge kivimaja ette.

„On parem, kui sa jääd välja. Ma tulen ruttu kingiga tagasi,“ ütles nüüd Ott ja kadus ukse taha.

Jüri jäi üksi tänavale ja lausa põles kannatamatusest. Kuidagi ei osanud ära arvata, missugune on Oti kink. See pidi küll päris üllatus olema.

Aga Ott juba tuligi tagasi. „Võta ettevaatlikult,“ ütles ta ja pistis pinginaabri kätte vahele midagi sooja ja pehmet.

„See on ju kass!“ kokkus Jüri. „Ei, minu ema küll kassi ei taha!“

„Ei ole kass, ainult kassipoeg,“ rahustas Ott. „Vaata ikka, kui ilus. Mustavalgekirju. Või tahad ütelda,

et minu kingitus ei ole ilus?“

„On küll ilus,“ torises Jüri vastu, „aga ma ju ütlesin, et minu ema kassi ei taha. Ta hakkab minuga riidlema.“

„Mis sa nüüd,“ seletas Ott. „Kes siis kingituse üle nuriseb? Sa ütle, et see on uuel pinginaabril. Ja pane tähele, ema lepib kohe. Pinginaabri kingitus võetakse alati vastu. Mina võtsin sinult ka ja üldse ei nurisenud.“

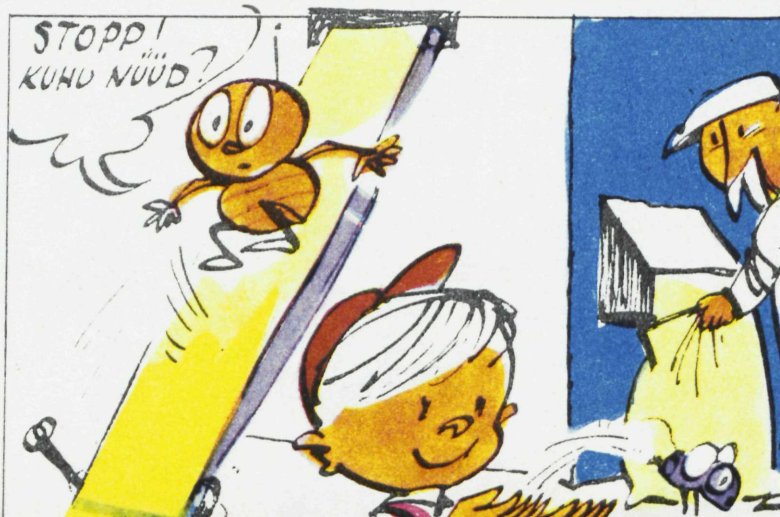
See oli tõsi ja Jüril ei jäänud muud üle, kui hakata Oti kingitusega kodu poole astuma. Aga ta läks üpris aeglasel sammul ja hapu näoga.

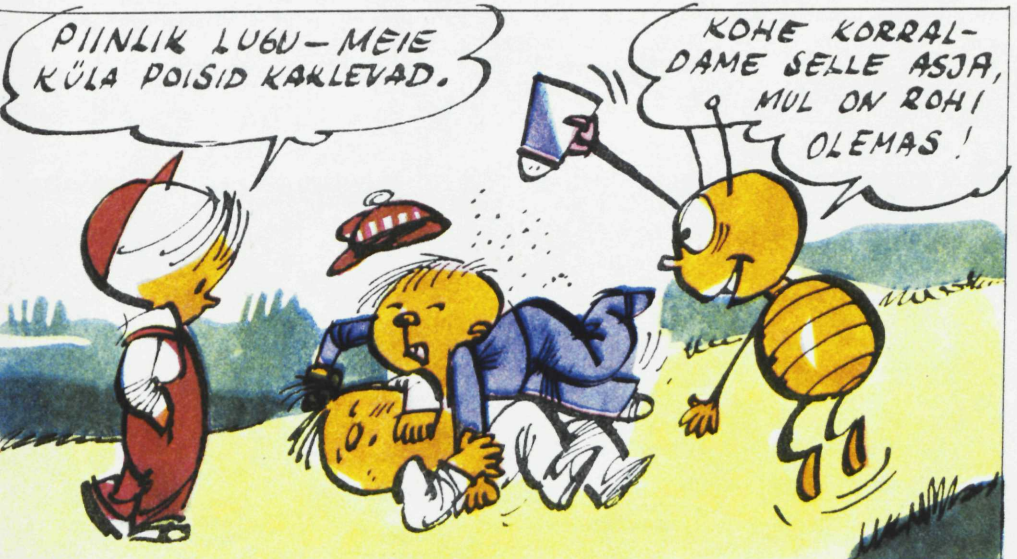
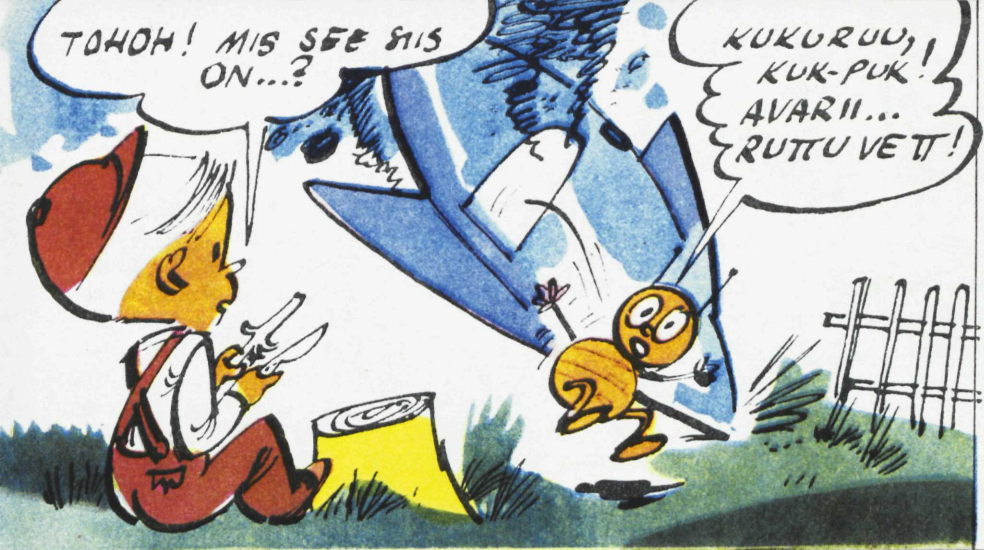
Ent Ott keksis rõõmsalt tuppa ja uhkustas seal: „Näed, ema, andsingi kassipoja ära. Aga sina ütlesid, et keegi ei taha, Jüri tahtis küll. Kinkis mulle, näe, veel selle pliiatsiteritaja.“

Ja Ott veeretaskenasti sätendavat pliiatsiteritajat käes ning oli selle kingiga täiesti rahul.

YIU-PIU koosmosest

loonistanud E. VALTER
jutustanud A. RAMMO

"TÄHEKESE"

BOTAANIKAAED

SINILILLED TALVEL

Kes on seda enne näinud? Igaüks teab, et sinililled on lumevaiba all ja puhkavad talveund nagu kõik taimed. Kuid siiski... Ene ja Ervin tahtsid keset jaanuarikuud emale sünnipäevaks öitsevaid sinililli kin-kida. Nad suusatasid mäekünkale, kus olid kevadel käinud lilli korjamas. Põõsaaluse rookisid lumest puhtaks ja nähtavale tulid sinilille rohelised kolmnurksed lehed. Oi, kui raske oli labidaga külmunud maapinda kaevata! Aga lõpuks said nad siiski kätte

mitu sinilillelehtede ja -juurtega mullatükki. Need pakiti hoolega paberisse ning ruttu-ruttu suusatati koju. Juba järgmisel päeval olid mullatükid taasoojuses üles sulanud ja need võis lillepotti panna. Potid asetati aknalauale valguse kätte. Ene ja Ervin kobestasid potis mulda ja kast-sid sinillilli. Möödusid mõned päevad. Ja siis nägid Ene ja Ervin, et roheliste lehtede vahelt piiluvad välja tillukesed öienupud. Nüüd oli rõõmu palju! Kui saabus ema sünnipäev, öitsesid toas mäekünkalt lume-vaiba alt toodud kevadised õied – sinilil-led. Ent akna taga valitses talvepakane ja möllas lumetuisk.

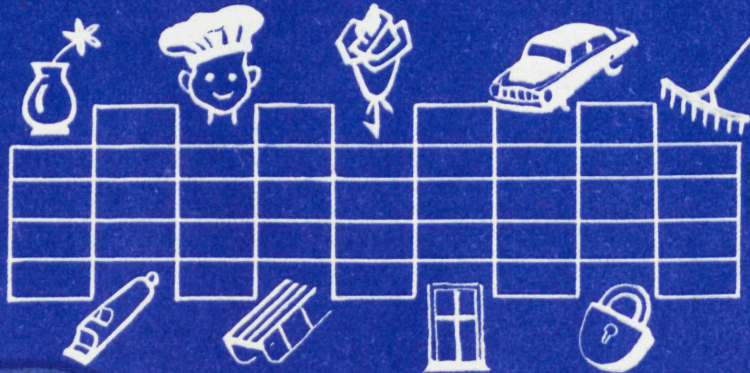
ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

NIMI

Pikal poisil kõrvu peas mitmes valendavas reas. Mäe ja metsa tagant kuuleb, kuuleb vihmahoos ja tuules. Kuuleb kõigist paremini. Mis on selle poisi nimi?

MIS SEE ON?

Kui sa mõista-tuse õigesti la-hendad, saad esimeses põik-reas värvilise looga. Mis see on?

MISSUGUNE RAKETT JÕUDIS KUULE?

ON SIIN MIDAGI VALESTI?

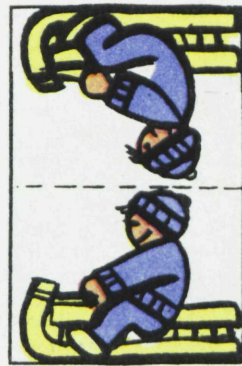
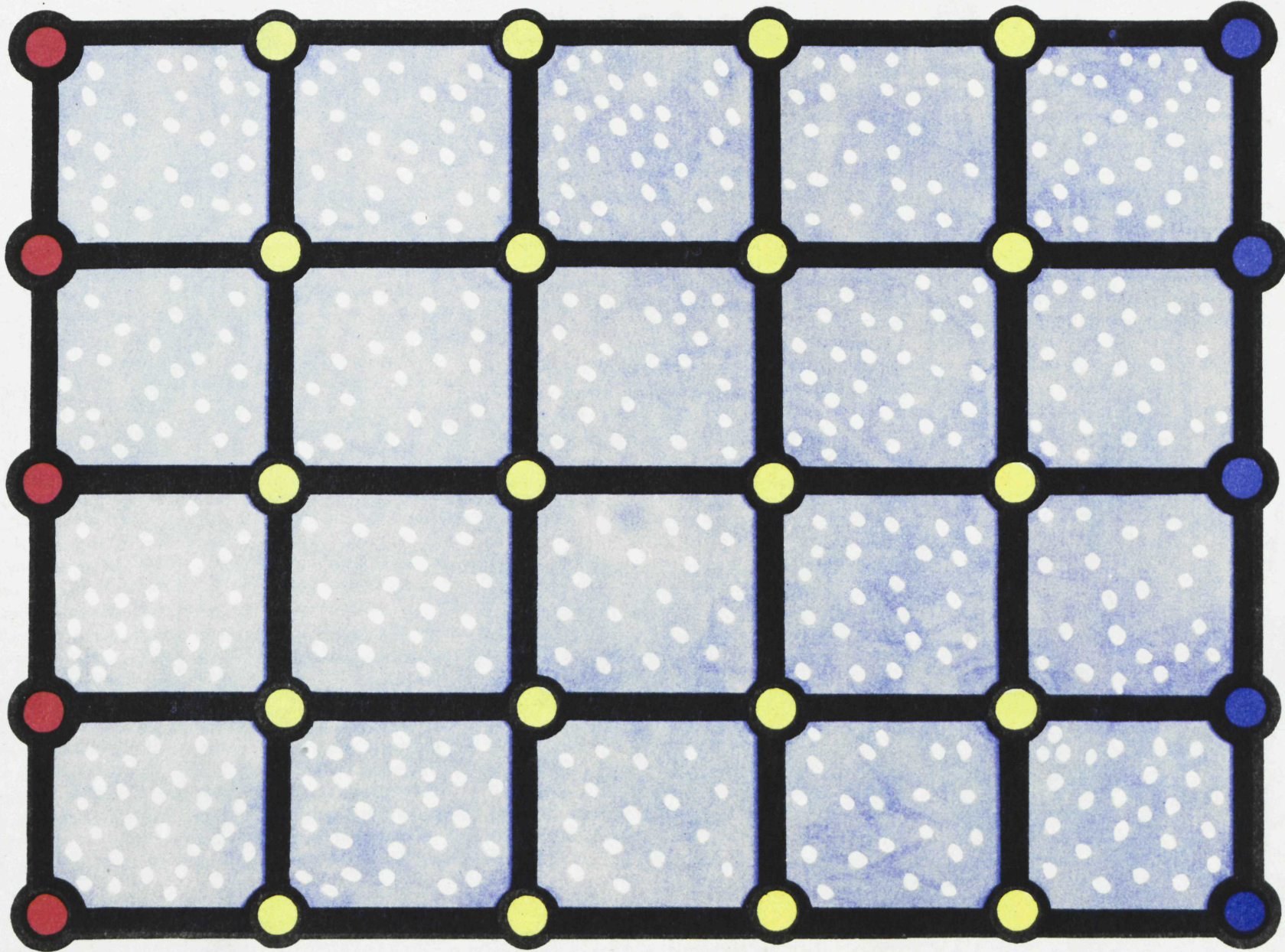
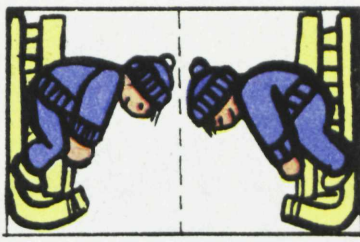
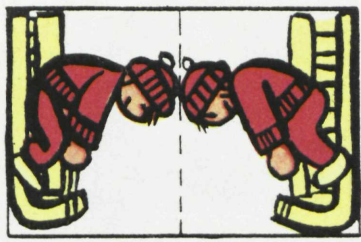
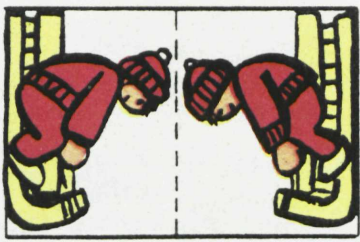
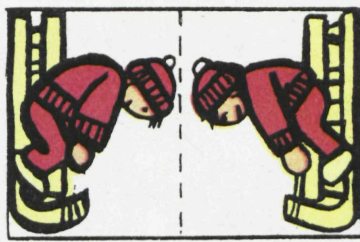
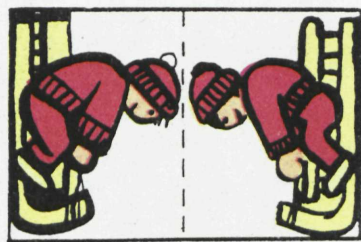
Joonistanud K. NIINEPUU

KAS TUNNET SALAKIRJA?

ÕÄOI KSPPI VÄÄVEÖEPEI

Võti: A = E

Lahendamiseks kasuta novemb-rikuu „Tähekeses“ ilmunud ke-tassifrit!

KELGUMÄNG

Lõika välja mänguväli ja kelgutajate kujundid. Viimased murra kriipsjoont mööda kokku nii, nagu näidatud joonisel A.

Mängust võtavad osa kaks last – üks siniste, teine punaste kelgutajatega. Sinised kelgutajad asetada mänguväljaku sinistele, punased kelgutajad punastele sõiridele. Kelgutajatega võib sõita otse, kee-

rata paremale või vasakule ja ka tagasi. Mängimisel tuleb püüda võimalikult rohkem vastase kelgutajaid ümber tõugata. (Umbertõugatu langeb mängust välja.) Mängu võidab see, kes esimesena oma kelgutajad üle mänguväljaku (sinised kelgutajad punastele, punased kelgutajad sinistele sõiridele) viib.

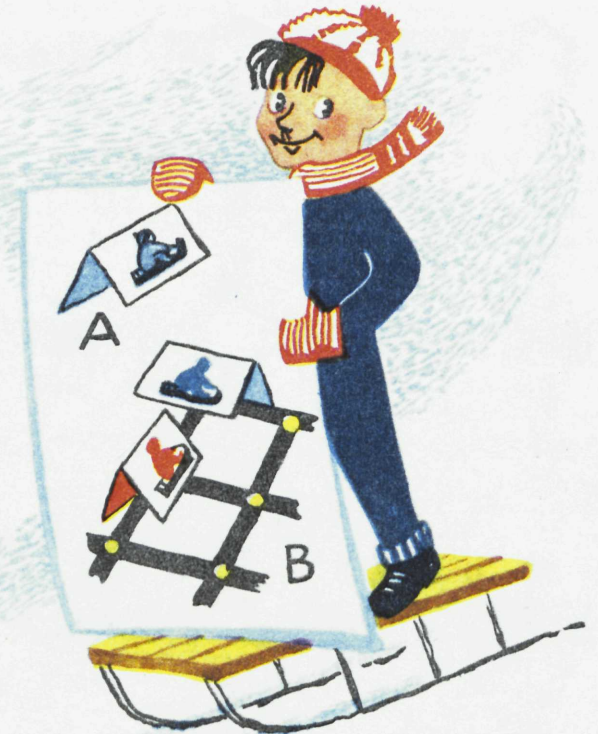
Mängitakse nii:

1. Kõigepealt tehakse mängijate vahel kindlaks, kes võtab endale sinised, kes punased kelgutajad, ja kes esimesena kelgutama hakkab.

2. Kelgutajad liiguvad mööda musti jooni. Korraga võib teha ainult ühe käigu – ühelt kollaselt sõirilt teisele.

3. Kui tehakse kelgutajaga pööre paremale või vasakule, loetakse see käiguks.

4. Kui tahetakse kelgutaja ümberpöörata, et tagasi sõita, tuleb eelkõige pöörata kelgutaja paremale või vasakule. Seega on käik tehtud. Alles pärast seda, kui vastane on teinud käigu, keeratakse kelgutaja näoga oma kodusõiri suunas. Ja jälle on käik tehtud. Niisiis – kelgutaja ümberpööramiseks läheb tarvis kaks käiku!

5. Sobival ajal püütakse oma kelgutajatega vastase kelgutajatest mööduda või vastase kelgutajaid ümber tõugata.

6. Vastase kelgutajat saab ümber tõugata ainult siis, kui see juhtub asuma sinu kelgutaja sõidu suunas küljega (nagu näed joonisel B) ja sa tahad oma kelgutaja asetada sellele sõirile.

TULE- TÕRJE - 01

Ta oli üsna väike karvane kera. Läks kodunt eemale ja eksis ära. Niuksus ja lõdises. Külm kippus kasuka kallale. Ja kõht oli tühi. Tuletõrjujad võtsid ta endale kasvandikuks. Nimeks anti talle Poiss.

Nii sai koerakutsika elukohaks tuletõrjemaja. Talle hakkas siin kohe meeldima. Varsti oli tal majatäis sõpru. Kõik nii väga head tema vastu. Eriti need, kes lõhnasid bensiini järgi. Sest ase tehti talle autojuhtide valveruumi.

Nüüd on Poiss juba päris tuletõrjuja. Kus on teised, seal on temagi. Minnakse klassiruumi õppima, Poiss läheb kaasa. Istub vagusi ja ootab. Kus mujal ollagi, kui kõik sõbrad siin koos. Sõbrad võtavad vihikud ja raamatud ette nagu koolis. Et heaks tuletõrjujaks saada, peab hoolega õppima. Iga päev.

Vahel jälle tehakse õues õppusi. Aetakse redelid püsti ja harjutatakse ronimist. Ega sealtki Poiss puudu. Või siis pritsitakse prooviks vett ja vahtu. Vahikustutid valavad põleva bensiini või õli nagu paksu seebivahuga üle. Summutab kohe tule.

Vabadel tundidel käib karvakasukaga tuletõrjuja, saba rõngas, maja mööda ringi. Siin mängitakse malet, seal koroonat või tehakse sporti. Poissi see suurt ei huvita. Aga kui keegi hakkab temaga rassima, oh seda karglemist ja kiljumist siis!

Kord sattus ta koerapüüdjate kätte. Häbiasi! Sõbrad panid raha kokku ja maksid trahvi ära. Sellest ajast peale kannab ta hõbeplaadiga kaelarihma. Sellele on kirjutatud, et kõik teaksid: „Mina olen tuletõrje koer Poiss.“

Tuli on inimese hea abiline. Tulel tehakse toitu. Ta annab sooja. Annab valgust. Aga teda ei tohi omapead jätta!

Sellepärast peavad tuletõrjujad alati valvel olema. Päeval ja ööl. Tuletõrjemaja garaazis seisavad reas punased autod. Nad on iga hetk valmis välja sõitma. Üleval on tuletõrjujate valveruumid. Seal magatakse, saavad jalas ja täiesti riides.

„Tuletõrje - 01 kuuleb!“

Pragu tuli telefoni teel väljakutse. Kusagil põleb! Kõikides ruumides hakkavad helisevate elektrikellad. Kogu maja lööb kihama. Poiss muidugi ka kohe jalul. Ta teab, mida see signaal tähendab. Haugub ja jookseb ärevalt ringi. Tehke ruttu!

Ajavõitmiseks on majas liugpostid. Mees põimib käsivarred ja jalad ümber posti ning sõidab vihinal alla. Järgmisel korrusel on jälle post. Siis veel. Nii kuni garaazini. Poiss posti mööda liu-

guda ei oska. Tema punub oma lühikestel jalgadel trepist alla. Juba ta ongi kohal. Kiunub ja kraabib autorattaid. Hakaku ometi kiiremini veerema! Tuletõrjujad hüppavad otseteed autodele.

30 sekundit on kõigest möödas. Juba kihutavad tuletõrjeautod mööda tänavaid. „Uu-uuu!“ hüüavad sireenid. Tee vabaks! Esimeses autos istub juhi kõrval Poiss. Ja kui tähtis nägu tal on! Põleb elumaja. Tulepragin, sädemed, suits. Kähku keritakse voolikurullid lahti. Seal on Poiss ka mehe eest väljas: hammastega voolikust kinni, ja maudkui sikutab. Tark loom tahab inimesi aidata.

Kerkivad redelid. Nobedasti ronivad kiivritega mehed üles. Juba hakkavad veejoad pahisema.

Üks ema nutab. Oli läinud turule ja jätnud lapse tuppa. Ei tea, mis temast on saanud! Tuli ei lase enam sellele toale läheneda. Aga laps tuleb päästa! Julged mehed tungivad läbi leekide. Neid ümbritseb lai veevihm, et riided ei süttiks. Küljel on neil hapnikuaparaadid ja peas gaasimaskid. Väljas aga oodatakse. Tuntakse muret. Ja siis äkki: põleva maja aknale ilmub tuletõrjuja. Tal on laps süles. Päästetud! Aga kuhu on Poiss vahepeal kadunud? Teda nähti lipsavat ka majja. Liiga kauaks jääb... Viimaks siiski ilmub ta ukseavast nähtavale. Ja paneb siis tulistvalu tuletõrjeauto poole jooksma. Aga mida ta enda järel lohistab? Poolpõlenud aknakardinat... Tuletõrjujad patsutavad tema tulikuuma kasukat ja kiidavad: „Poiss on tubli!“

Poiss teab oma väärtust. Aga natuke edev on ta ka. Armastab, et teda pildistatakse. Ikka nii, et kiiver peas ja piip suus...

BERNHARD LUNDEN

Illustreerinud V. KOTKAS

Esikaanel J. MAISAARE
joonistus „Jäakarussell“

EIKNÜ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 1 – 1966.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigana.
Toimetaja H. Pukk. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
EKP Keskkomitee Kirjastus, Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Loduda antud 25. XI 1965. Trükkida antud 30. XII 1965. Trüktiarv 54 000. Paber 60 x 90, 1/16. Trükkiprogramm 2. Arvutusprogramm 2.91. MB-11931.
Tellimise nr. 1819. Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41. Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии.

TÄHELEPANU!

Algab joonistusvõistlus.

Kõik mudilased ja I–IV klassi õpilased, tulge võistlema!

Igäüks võib saata võistlusele mitu pilti ja joonistada sellest, mis talle kõige enam meeldib.

Mudilased, teie kirjutage oma võistlustöö taha nimi, vanus ja kodune aadress!

Koolilapsed, teie aga kirjutage nimi, kool ja klass, kus te õpite!

Joonistuste ärasaatmise viimane tähtaeg on 10. veebruar 1966.

Minu aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, „Tähekesed“ toimetus.

Preemiateks on joonistustarbed ja raamatud.

Ootan kõiki võistlema!

Täheke

